
Człowiek czynu i zasad: 280. rocznica urodzin Tadeusza Kościuszki

Tadeusz Kościuszko to jedna z tych postaci, które łączą historię Polski i świata. Urodził się 4 lutego 1746 r. na Polesiu. Od młodości wyróżniał się talentem oraz silnym poczuciem sprawiedliwości. Studiował w Szkole Rycerskiej w Warszawie, a następnie we Francji, gdzie zetknął się z ideami wolności i równości – wartościami, które stały się motorem całego jego życia.

Kościuszko był nie tylko polskim bohaterem narodowym, lecz także generałem w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych. Projektował fortyfikacje, m.in. w West Point. Dzięki wysokim kwalifikacjom oraz naturalnej życzliwości wobec ludzi zyskał ogromny szacunek Jerzego Waszyngtona. Po powrocie do ojczyzny stanął na czele Insurekcji Kościuszkowskiej w 1794 r., próbując ratować Rzeczpospolitą przed upadkiem. Do walki włączył chłopów – słynnych kosynierów. Ogłosił Uniwersał Połaniecki, który ograniczał poddaństwo chłopów i zmniejszał ich pańszczyznę, co jak na tamte czasy było bardzo odważnym krokiem.

Co ciekawe, Kościuszko był także gorącym przeciwnikiem niewolnictwa. W testamencie przeznaczył swój amerykański majątek na wykup i edukację zniewolonych osób czarnoskórych. Do końca życia pozostał skromny, wierny swoim ideałom i przekonany, że wolność bez równości nie ma sensu. Dlatego dziś pamiętany jest nie tylko jako znakomity dowódca, ale przede wszystkim jako symbol walki o prawa człowieka. W liście do siostry Anny pisał, że trzeba:

„...pamiętać zawsze, że w naturze wszyscy równi jesteśmy, że bogactwa i wiadomości czynią tylko różnicę”.

Było to wyrazem jego najszczerzych przekonań, którym pozostawał wierny przez całe życie. Przy okazji powstania Kościuszko powiedział również:

„Za samą szlachtę bić się nie będę, chcę wolności całego narodu i dla niej wystawię tylko me życie”.

W Filadelfii w 1784 r. z rąk Jerzego Waszyngtona otrzymał Order Cyncynata. Osiem lat później został odznaczony Złotym Medalem *Virtuti Militari* i był pierwszą osobą uhonorowaną tym odznaczeniem.

Feliks Koneczny pisał o Tadeuszu Kościuszcze:

„Cała cywilizowana ludzkość składa się na sławę Kościuszki. Nie ma kultury bez czci dla jego imienia. Kto nie uchyla głowy przed tym imieniem, ten stoi poniżej poziomu przeciętnego cywilizowanego człowieka. Gdzie kończy się kult Kościuszki, tam kończy się cywilizacja”.

O wielkości Tadeusza Kościuszki świadczy skala upamiętnienia jego imienia w wielu dziedzinach życia i kultury — nie tylko poprzez pomniki i monumenty. Jego imię noszą okręty, koszary oraz szkoły wojskowe. Jest patronem wydarzeń historycznych, rocznic i uroczystości państwowych. W edukacji i nauce patronuje szkołom, uczelniom i bibliotekom oraz obecny jest w programach nauczania historii. W geografii i urbanistyce jego nazwiskiem nazywane są miasta, ulice, place, kopce, mosty, parki, góry i szczyty (np. Góra Kościuszki w Australii). Jest także obecny w kulturze i sztuce — w literaturze, filmie, teatrze oraz muzyce patriotycznej, a także w numizmatyce i filatelistyce. Jedna z planetoid, odkryta przez amerykańskiego astronoma, nosi nazwę (90698) Kościuszko.

Jeśli chcesz poznać niezwykłą historię Tadeusza Kościuszki — bohatera, który walczył o wolność i sprawiedliwość — koniecznie odwiedź Czytelnię naszej Biblioteki. Przyjdź, sięgnij po książkę, która wciąga i uczy, że odwaga oraz ideały mają znaczenie w każdej epoce.